

3. ESI- JA PERUSOPETUS

3.1. Rahoitettava toiminta ja rahoituksen yleiset perusteet

Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Kunta voi järjestää palvelut itse, yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia palvelut muulta luvan saaneelta opetuksen järjestäjältä. Kuntien välistä yhteistyötä varten voidaan perustaa kuntayhtymä. Kunta voi lisäksi järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta, lisäopetusta, perusopetuksen 7-9 vuosiluokkien yhteydessä annettavaa joustavan perusopetuksen toimintaa sekä perusopetusta muille kuin oppivelvollisille.

Valtioneuvosto voi myöntää rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen järjestämiseen. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että opetuksen järjestäminen perustuu erityiseen koulutus- tai sivistystarpeeseen ja että opetuksen järjestäjä ja kunta, jossa opetusta järjestetään, ovat sopineet asiasta. Lupa vieraskielisen opetuksen, erityisopetuksen, erityiseen maailmankatsomukselliseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvan opetuksen ja kansanopistossa muille kuin oppivelvollisille annettavan opetuksen järjestämiseen voidaan myöntää alueellisen tai valtakunnallisen koulutus- tai sivistystarpeen perusteella, vaikka opetuksen järjestäjä ei ole tehnyt edellä tarkoitettua sopimusta. Lupa voidaan myöntää myös ulkomailla järjestettävää opetusta varten.

Pääosa esi- ja perusopetuksen valtionosuusrahoituksesta yhdistettiin vuoden 2010 alusta osaksi kuntien peruspalvelujen valtionosuutta, jota hallinnoi valtiovarainministeriö. Vuoden 2015 alusta kuntien peruspalvelujen tehtäväkohtaiset valtionosuusperusteet yhdistettiin yhdeksi kokonaisuudeksi. Valtionosuus perustuu kunnan ikäluokittaisiin perushintoihin ja ikäluokkiin kuuluvien kunnan asukkaiden määrin sekä kunnan olosuhteisiin perustuviin lisäyksiin ja lisäosiin.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimalla esi- ja perusopetuksen valtionosuusrahoituksella katetaan niitä opetuksen järjestäjien kustannuksia, joita peruspalveluiden valtionosuus ei kata, ja se määräytyy opetuksen järjestäjän oppilasta kohden määräytyvien rahoitusperusteiden mukaan.

3.2. Valtiovarainministeriön hallinnoima rahoitus

3.2.1. Esi- ja perusopetuksen valtionosuus osana kunnan peruspalvelujen valtionosuutta

Kunnille myönnettävä esi- ja perusopetuksen valtionosuus on osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta, jonka myöntää valtiovarainministeriö. Rahoituksesta säädetään *kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (1704/2009) ja sen muutoksessa (676/2014), joka tuli voimaan 1.1.2015 alkaen.*

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti vuonna 2021 on 25,67 % Kunnan omarahoitusosuus vuonna 2021 on 3.747,29 euroa asukasta kohden. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden laskenta perustuu kunnan valtionosuustehtävien laskennallisiin kustannuksiin, sisältäen mm. esi- ja perusopetuksen. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden *laskennalliset kustannukset* saadaan laskemalla yhteen tulot, jotka saadaan kertomalla *ikäluokittaiset perushinnat* asianomaisiin ikäluokkiin kuuluvien kunnan asukkaiden määrillä. Näin saatuun summaan lisätään kunnan *sairastavuuden, työttömyyden, vieraskielisyyden, kaksikielisyyden, saaristoisuuden, asukastiheyden ja koulutustaustan* perusteella määritellyt laskennalliset kustannukset.

Perushinnat määrätään erikseen seuraaville **ikäluokille**:

- 1) 0-5-vuotiaat
- 2) 6-vuotiaat
- 3) 7-12-vuotiaat
- 4) 13-15-vuotiaat
- 5) 16-18-vuotiaat
- 6) 19-64-vuotiaat
- 7) 65-74-vuotiaat
- 8) 75-84-vuotiaat
- 9) 85 vuotta täyttäneet ja vanhemmat.

Kunnalle myönnetään lisäksi *syрjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden* ja *saamelaisten kotiseutualueen* kunnan *lisäosat*.

3.2.2. Kotikuntakorvaukset

Koska kunnan peruspalvelujen valtionosuudet maksetaan kunnille kunkin kunnan oppilas- ja muiden ikäluokkien perusteella, järjestelmä edellyttää kotikuntalaskutusta oppilaan käydessä koulua muussa kuin oman kunnan koulussa (toisen kunnan, kuntayhtymän, valtion tai yksityisen ylläpitämässä oppilaitoksessa). Oppilaan kotikunnalle on säädetty velvollisuus maksaa kotikuntakorvausta 6-15-vuotiaasta tai muusta oppivelvollisuuttaan suorittavasta oppilaasta sille opetuksen järjestäjälle, jonka opetukseen oppilas on osallistunut. Valtiovarainministeriö hoitaa kotikuntakorvauslaskutuksen keskitetysti hallinnollisena palveluna ns. *Clearing-järjestelmällä*.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusuudistuksen takia kuntakohtaisista kotikuntakorvausten perusteista on 2015 alkaen siirrytty yhteen valtakunnalliseen perusteeseen. Kotikuntakorvaus määräytyy kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksen toteutuneiden kustannusten perusteella erikseen 6-, 7-12- ja 13-15-vuotiaille. Valtiovarainministeriö vahvistaa kotikuntakorvauksen laskennan perusteena olevan *kotikuntakorvauksen perusosan* vuosittain. Kotikuntakorvauksen perusosa vuonna 2021 on **7.112,84** euroa.

Kotikuntakorvaus saadaan kertomalla kotikuntakorvauksen perusosa 6-vuotiaiden oppilaiden osalta kertoimella 0,61, 7-12-vuotiaiden osalta kertoimella 1,00 ja 13-15-vuotiaiden osalta kertoimella 1,60. Muulle oppivelvolliselle oppilaalle (16-vuotiaat) kotikuntakorvaus määräytyy 13-15-vuotiaiden kotikuntakorvausperusteen mukaan. Kotikuntakorvaus kunnalle on 100 % ja vuodesta 2015 alkaen muulle opetuksen järjestäjälle kuin kunnalle se on 94 %.

Kotikuntaa vailla olevien ja ahvenanmaalaisten osalta valtio maksaa kotikuntakorvauksen opetuksen järjestäjälle. Kielikoulujen kotikuntaa vailla olevien osalta kotikuntakorvaus on 57 %. Valtio maksaa myös yksityisille opetuksen järjestäjille kotikuntakorvauksiin liittyvän arvonlisäveron osuuden.

Erikoissairaanhoidossa olevan, koulukotiopetuksen ja lastensuojelun vuoksi sijoitetun oppilaan kotikuntakorvaus voidaan laskuttaa erikseen keskimääräisiin tai toteutuneisiin nettokustannuksiin asti oppilaan opetus- tai koulupäivien mukaan.

Kotikuntakorvauksen perusteena olevat oppilaat ja niiden kotikunnat määräytyvät varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden lopun tilanteen (31.12.) mukaan. Vuoden 2021 kotikuntakorvaukset määräytyvät tilanteen 31.12.2019 oppilaiden määrän ja oppilaiden kotikuntien mukaan, jotka on kysytty Tilastokeskuksen kotikuntakorvauskyselyssä keväällä 2020. Kotikuntakorvauksia ei tarkisteta rahoitusvuoden lopussa.

Kotikuntakorvauskysely esi- ja perusopetuksen oppilastiedoista 31.12.2020 tilanteen mukaan toteutetaan

Opetushallituksen ylläpitämän KOSKI-tietovarannon kautta. Vuoden 2022 kotikuntakorvaukset määritetään KOSKI-tietovarannosta saatavien tietojen perusteella (oppilasmäärät 31.12.2020). Tieto oppilaiden kotikunnasta yhdistetään Tilastokeskuksessa väestörekisteritiedoista.

Lisätietoja antaa tarvittaessa valtiovarainministeriössä:

Miikka Vähänen puh. 02955 30341, miikka.vahanen(at)vm.fi

Jenni Jaakkola puh. 02955 30493, jenni.jaakkola(at)vm.fi

3.3. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoima rahoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää esi- ja perusopetukseen rahoitusta sellaisen toiminnan osalta, jota valtiovarainministeriön hallinnoima kuntien ikäluokkapohjainen valtionosuus ei kata. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta rahoituksen osuudesta säädetään *opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (1705/2009)*.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimaan esi- ja perusopetuksen rahoituksen piiriin kuuluvat:

- lisäopetuksen rahoitus
- maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus
- muille kuin oppivelvollisille järjestettävän esi- ja perusopetuksen rahoitus
- perusopetuksen aineopetuksen rahoitus
- pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden lisärahoitus (vaikeimmin kehitysvammaisten ja muiden kuin vaikeimmin kehitysvammaisten pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden opetus)
- sisäoppilaitoslisä
- koulukotikorotus
- joustavan perusopetuksen lisärahoitus
- rahoitus yksityisen opetuksen järjestäjän toiminnan aloittamiseen
- ulkomailla järjestettävän perusopetuslain mukaisen opetuksen rahoitus
- yksityisten opetuksen järjestäjien harkinnanvaraiset avustukset

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää hallinnoimastaan rahoituksesta järjestäjäkohtaisesti.

3.3.1. Rahoituksen määräytyminen

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä esi- ja perusopetuksen rahoitus perustuu pääsääntöisesti oppilasmääriin ja oppilasta kohti vuosittain vahvistettaviin yksikköhintoihin. Varainhoitovuoden rahoitus lasketaan varainhoitovuotta edeltäneen tilastointipäivän 20.9. oppilasmäärän mukaan. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinonalalta rahoitettavan perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus perustuu toteutuneiden läsnäolokuukausien määrään ja läsnäolokuukautta kohden määrättyyn yksikköhintaan ja kurssia kohden määrättyyn yksikköhintaan. Aikuisten perusopetuksen eli oppivelvollisuusiän ylittäneiden opetuksen rahoitus perustuu toteutuneiden suoritettujen kurssien määrään ja kurssia kohden määrättyyn yksikköhintaan. Aineopetuksen yksittäisten oppiaineiden rahoitus määräytyy kurssien määrän ja kurssia kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella.

Esi- ja perusopetuksen vuoden 2021 valtionosuusrahoituksen laskennassa käytetään sekä KOSKI-tietovarannosta poimittuja suoritteita että erillisellä Opetushallituksen tiedonkeruulla kerättyjä suoritteita. KOSKI-tietovarannosta poimitut tiedot perustuvat 15.11.2020 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin/tallennettuihin tietoihin. KOSKI-tiedoista on poimittu 20.9.2020 läsnäoloiden oppilaiden rahoitukseen vaikuttavat määrät, sekä aikuisten perusopetuksen kurssimäärät vuodelta 2019, aineopetuksen kurssimäärät 1.8.2019-31.7.2020 sekä kustannuslaskennassa käytettävät majoitus- ja kuljetusoppilaiden määrät 20.9.2020.

Esi- ja perusopetuksen valtionosuusrahoituksen laskennan käytettävät suoritteet, joita ei ole saatavilla KOSKI-tietovarannosta, ovat opetuksen järjestäjät ilmoittaneet Opetushallituksen syksyn tilastointipäivän 20.9.2020 perustietokyselyssä. Perusopetukseen valmistavan opetuksen vuoden 2021 ennakkollisen rahoituksen laskennan perusteena olevan arvion muodostaa toteutuneet läsnäolokuukaudet vuodelta 2019, jotka ilmoitettiin Opetushallituksen perustietokyselyssä 20.9.-30.9.2020.

Koulutuksen järjestäjillä on velvollisuus siirtää tai tallentaa valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain (884/2017) 7-9 § tarkoitetut tiedot KOSKI-tietovarantoon viipymättä ja ajantasaisesti aina sen jälkeen, kun tieto on syntynyt tai muuttunut ja merkitty koulutuksen järjestäjän omiin rekistereihin. KOSKI-tietovarantoon merkitään tiedot siten, kun ne tosiasiallisesti opiskelijan osalta ovat riippumatta rahoitusvaikutuksista.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoiman rahoituksen yksikköhintojen laskennan perusteena on valtiovarainministeriön vuosittain vahvistama kotikuntakorvauksen perusosa, josta johdetaan esi- ja perusopetuksen yksikköhinnat käyttäen rahoituslain mukaisia kertoimia.

Vuonna 2021 yksikköhintoja laskettaessa kotikuntakorvauksen perusosasta (7.112,84) vähennetään pysyvänä säästönä kuitenkin 320,77 euroa. Yksityisen perusopetuksen järjestäjän yksikköhintaa korotetaan arvonlisäveron osuudella, joka on 3,78 % vuonna 2021.

Vuosien 2020-2022 rahoituskerroin on 100,98 %. Valtionosuusprosenttia ei kuitenkaan sovelleta joustavan perusopetuksen lisärahoitukseen, perusopetuksen aineopetuksen rahoitukseen eikä yksityisen opetuksen järjestäjän alkavan tai laajenevan toiminnan tai kaksivuotisen esiopetuksen ensimmäisen vuoden rahoitukseen.

Lisäopetuksen rahoitus

Opetuksen järjestäjälle myönnetään lisäopetukseen rahoitusta euromäärä, joka saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan lisäopetuksen rahoituslain kertomella 1,26 ja vuosien 2020-2022 rahoituskertomella 1,0098 ja perusopetuksen lisäopetuksen oppilasmäärällä. Opetuksen järjestäjälle myönnettävä yksikköhinta vuonna 2021 on 8.641,88 euroa ja yksityiselle opetuksen järjestäjälle 8.968,54 euroa.

Niistä lisäopetuksen oppilaista, jotka ovat oppivelvollisuusaikanaan olleet pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä, saa myös pidennettyä oppivelvollisuutta vastaavaa lisärahoitusta.

Lisäopetuksen tilastointipäivänä 20.9.2020 läsnäolleiden oppilaiden määrät vuoden 2021 rahoituksen laskentaan poimittiin KOSKI-tietovarannosta. Poimitut tiedot perustuvat 15.11.2020 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin/tallennettuihin tietoihin.

Maahanmuuttotaustaisille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus

Perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus kytketään vuosittaisen laskentapäivän oppilasmäärän sijasta läsnäolokuukausien määrään. Läsnäolokuukaudella tarkoitetaan perusopetukseen valmistavassa opetuksessa 30 kalenteripäivän pituista ajanjaksoa, jona oppilas on ollut opetuksen järjestäjän oppilaana.

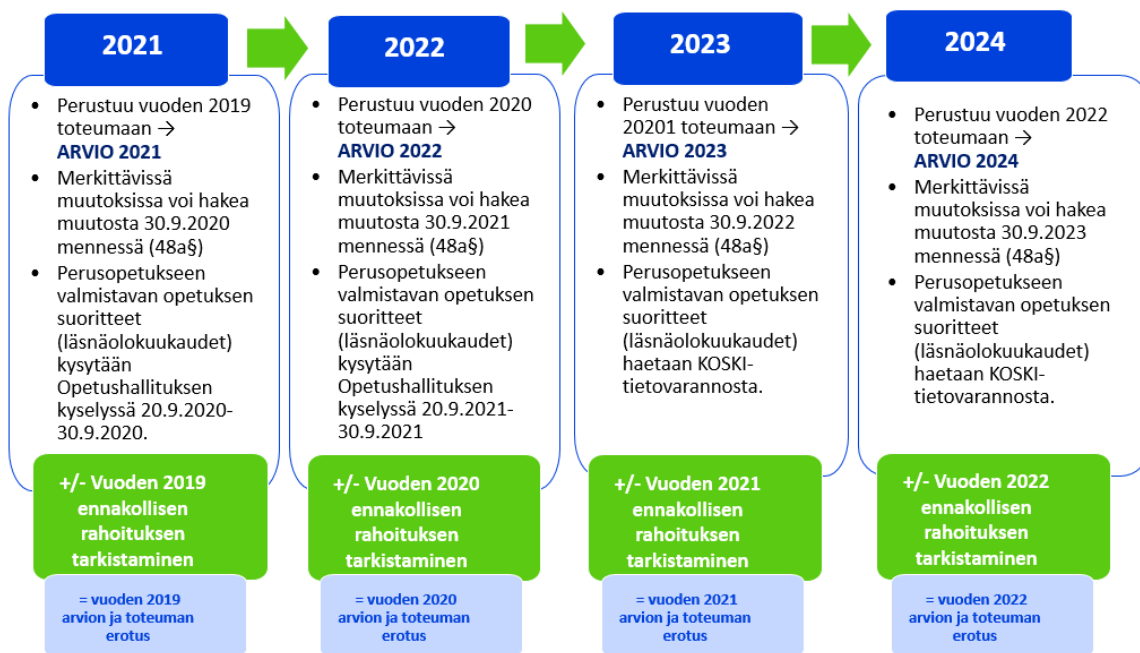
Varainhoitovuoden rahoitus maksetaan valmistavassa opetuksessa arvioidun suoritemäärän perusteella. Arvio perustuu varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden toteumaan eli toteutuneiden läsnäolokuukausien määrään eli vuoden 2021 ennakkollisen rahoituksen laskennassa on suoritemääränä käytetty vuonna 2019 toteutuneiden perusopetukseen valmistavan opetuksen läsnäolokuukausien määrää.

Vuoden 2019 toteutuneet läsnäolokuukaudet ilmoitettiin Opetushallituksen perustietokyselyssä 20.9.-30.9.2020. Syksystä 2022 lähtien tiedot poimitaan KOSKI-tietovarannosta.

Arvioon perustuvat rahoitukset tarkistetaan toteutuneiden suoritteiden mukaisiksi varainhoitovuotta seuraavaa vuotta seuraavana vuonna, joten vuoden 2021 ennakkollinen arvioitu rahoitus tarkistetaan toteutunutta vastaavaksi vuonna 2023.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi opetuksen järjestäjän hakemuksesta muuttaa arviota merkittävän muutoksen perusteella. Hakemus on tehtävä varainhoitovuotta edeltävän vuoden syyskuun loppuun mennessä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus

Perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoituksen perusteeksi voidaan hyväksyä yhden oppilaan osalta enintään yhdeksän läsnäolokuukautta. Tällöin opetuksen laajuuden on vastattava yhden vuoden oppimäärää, joten keskimäärin yhtenä rahoitukseen oikeuttavana läsnäolokuukautena opetusta tulisi olla 6-10-vuotiailla 100 h ja tätä vanhemmilla 111 h.

Mikäli yksityisen opetuksen järjestäjän järjestämisluvassa on perusopetukseen valmistavan opetuksen osalta määritelty opiskelijoiden sallittu enimmäismäärä, voidaan varainhoitovuonna rahoituksen perusteeksi hyväksyä enintään kuukausimäärä, joka saadaan, kun luvan osoittama opiskelijoiden enimmäismäärä kerrotaan luvulla yhdeksän. Opetuksen järjestäjän on huolehdittava, että toiminta on järjestämisluvan mukaista myös toiminnan laajuuden osalta.

Läsnäolokuukauden yksikköhinta saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 0,186 ja vuosien 2020-2022 rahoituskertoimella 1,0098. Opetuksen järjestäjälle myönnetään perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitusta euromäärä, joka saadaan kertomalla valtion talousarvion rajoissa vahvistettu yksikköhinta (1.275,71 euroa/yksityisen 1.323,93 euroa) läsnäolokuukausien lukumäärällä.

Oppivelvollisuuden ylittäneiden perusopetus eli aikuisten perusopetus (koko oppimäärää suorittavat)

Perusopetuslain 46 §:ssä tarkoitetun muiden kuin oppivelvollisten (aikuisten), perusopetuksen koko oppimäärää suorittavien rahoitus kytketään suoritettujen kurssien määrään. Rahoitusjärjestelmän muutos mahdollistaa viiveettömän toiminnan aloituksen ja rahoituksen arvioidulla volyymilla.

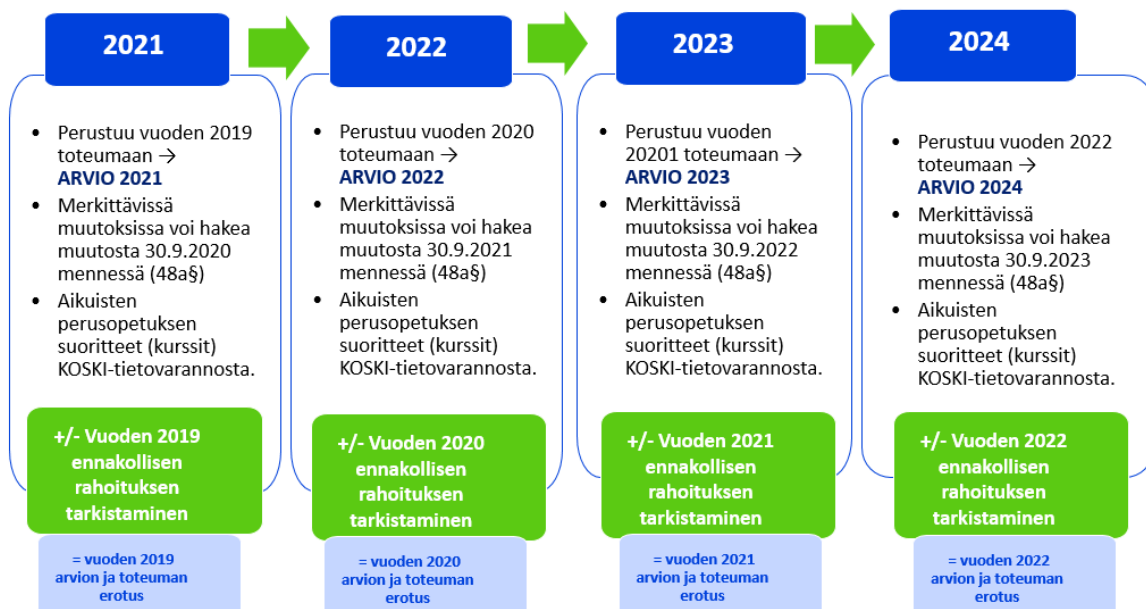
Aikuisten perusopetuksessa kurssin hinta on jatkossa järjestäjäneutraali. Kurssin yksikköhinta on sama riippumatta siitä, järjestetäänkö opetusta sisäoppilaitoksessa vai muussa oppilaitoksessa (esimerkiksi iltalukiot). Erillinen sisäoppilaitoslisä maksetaan kuitenkin edelleen sisäoppilaitoksessa majoittuvien opiskelijoiden osalta.

Varainhoitovuoden rahoitus maksetaan aikuisten perusopetuksessa arvioidun suoritemäärän perusteella. Arvio perustuu varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden toteumaan eli toteutuneiden kurssien määrään eli vuoden 2021 ennakkollisen rahoituksen laskennassa on suoritemääränä käytetty vuonna 2019 toteutuneiden aikuisten perusopetuksen kurssien määrää. Arvioon perustuvat rahoitukset tarkistetaan toteutuneiden suoritteiden mukaisiksi varainhoitovuotta seuraavaa vuotta seuraavana vuonna, joten vuoden 2021 arvioitu rahoitus tarkistetaan toteutumaa vastaavaksi vuonna 2023.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi opetuksen järjestäjän hakemuksesta muuttaa arviota merkittävän muutoksen perusteella. Hakemus on tehtävä varainhoitovuotta edeltävän vuoden syyskuun loppuun mennessä.

Vuoden 2019 toteutuneet aikuisten perusopetuksen kurssit on poimittu KOSKI-tietovarannosta ja perustuvat 15.11.2020 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin/talennettuihin tietoihin.

Aikuisten perusopetuksen rahoitus

Rahoitukseen oikeuttavien opiskelijakohtaisten aikuisten perusopetuksen kurssien määrää rajoitetaan, koska tavoitteena on opiskelijan tehokas eteneminen perusopetuksesta edelleen toisen asteen koulutukseen ja/tai työelämään.

Aikuisten perusopetuksen rahoituksen perusteeksi voidaan hyväksyä enintään 100 kurssia sellaisen opiskelijan osalta, joka tarvitsee koko alku- ja päättövaiheen opetuksen ja enintään 130 kurssia sellaisen opiskelijan osalta, joka tarvitsee lisäksi luku- ja kirjoitustaitovaiheen opetuksen.

Mikäli yksityisen opetuksen järjestäjän järjestämisluvassa on määritelty aikuisten perusopetuksen osalta opiskelijoiden sallittu enimmäismäärä, varainhoitovuoden rahoituksen perusteeksi voidaan hyväksyä enintään kurssimäärä, joka saadaan, kun luvan osoittama opiskelijoiden enimmäismäärä kerrotaan luvulla 30. Opetuksen järjestäjän on huolehdittava, että toiminta on järjestämisluvan mukaista myös toiminnan laajuuden osalta.

Yksikköhinta vuonna 2021 saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 0,046 ja vuosien 2020-2022 rahoituskertoimella 1,0098. Opetuksen järjestäjälle myönnetään aikuisten perusopetuksen rahoitusta euromäärä, joka saadaan kertomalla valtion talousarvion rajoissa vahvistettu yksikköhinta (315,50 euroa/yksityisen 327,42 euroa) kurssien lukumäärällä.

5-vuotiaat esiopetuksen oppilaat, jotka ovat pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien niiden esiopetuksen oppilaiden, jotka täyttävät viisi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna, yksikköhinnan tasoa määräävä kerroin vuonna 2021 on 1,41. Yksikköhinta vuonna 2021 on 9.670,67 euroa (yksityisten 10.036,22 euroa).

Näiden oppilaiden rahoitus muodostuu jatkossakin kahdesta osasta: 5-vuotiaiden pidennetyn oppivelvollisuuden esiopetuksen rahoituksesta sekä pidennetyn oppivelvollisuuden lisärahoituksesta. Tilastointipäivän 20.9.2020 läsnäolleiden oppilaiden määrät vuoden 2021 rahoitukseen on poimittu KOSKI-tietovarannosta ja perustuvat 15.11.2020 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin/tallennettuihin tietoihin. Lisäksi niillä opetuksen järjestäjillä, joilla ei ollut teknisesti mahdollista toimittaa esiopetusoppilaiden määriä lähdejärjestelmistä KOSKI-tietovarantoon oli mahdollista ilmoittaa oppilasmäärät Opetushallituksen syksyn perustietokyselyn yhteydessä täydentävällä kyselyllä 20.11.2020 mennessä.

Kaksivuotisen esiopetuksen ensimmäinen vuosi (yksityiset ns. kielikoulut)

Valtionosuusrahoitusta myönnetään niiden oppilaiden osalta, jotka täyttävät viisi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna sellaisille yksityisille opetuksen järjestäjille, joilla on järjestämisluvassaan lupa järjestää kaksivuotista esiopetusta. Valtionosuus on sama, kotikuntakorvauksen vastaava summa, jonka valtionvarainministeriö maksaa 6-vuotiaista. Vuonna 2021 yksikköhinta yksityisille opetuksen järjestäjille on 4.274,15 euroa.

Tilastointipäivänä 20.9.2020 läsnäolleiden oppilaiden määrät on poimittu KOSKI-tietovarannosta ja perustuvat 15.11.2020 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin/tallennettuihin tietoihin ja Helsingin eurooppalaisen koulun oppilasmäärät on kysytty Opetushallituksen kyselyllä.

Perusopetuksen aineopetuksen rahoitus (yksittäiset oppiaineet)

Aineopetuksen valtionosuusrahoitusta myönnetään tilanteissa, joissa suoritetaan yksi tai useampi perusopetuksen oppimäärään kuuluva oppiaine, mutta ei koko oppimäärää. Aineopetuksen yksikköhinta määrätään vuosittain talousarvion rajoissa. Rahoitus on erillinen aikuisten perusopetuksesta. Aineopetuksen suoritettujen kurssit on poimittu KOSKI-tietovarannosta ja perustuvat 15.11.2020 mennessä KOSKI-

tietovarantoon siirrettyihin/tallennettuihin tietoihin. Vuoden 2021 rahoituksen laskennan suoritemäärä eli kurssien lukumäärä on ajalta 1.8.2019–31.7.2020.

Opetuksen järjestäjälle myönnetään perusopetuksen aineopetukseen rahoitusta euromäärä, joka saadaan kertomalla valtion talousarvion rajoissa vahvistettu yksikköhinta (278,35 euroa/yksityisen 288,87 euroa) yksittäisten oppiaineiden kurssien lukumäärällä.

Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden lisärahoitus

Perusopetuslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitetun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden perusrahoituksen (6-15-vuotiaiden valtionvarainministeriön rahoitus ja 6-16-vuotiaiden kotikuntakorvaukset sekä 5-vuotiaiden esiopetusoppilaiden ja yli 16-vuotiaiden opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus) lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää rahoitusta opetuksen järjestäjälle. Pidennetyn oppivelvollisuuden lisärahoitus ei koske maahanmuuttajien valmistavan opetuksen oppilaita, oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen eli aikuisten perusopetuksen eikä aineopetuksen oppilaita.

Muiden kuin vaikeimmin kehitysvammaisten pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden opetuksen osalta lisärahoituksen euromäärä saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 2,97 ja vuosien 2020-2022 rahoituskertoimella 1,0098 ja pidennetyn oppivelvollisuuden muiden kuin vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden määrällä. Vaikeimmin kehitysvammaisten pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden osalta kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 4,76 ja vuosien 2020-2022 rahoituskertoimella 1,0098 ja vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden määrällä. Kunnalle, kuntayhtymälle ja kyseiseen opetukseen luvan saaneelle yksityiselle opetuksen järjestäjälle myönnetyn pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden lisärahoituksen kokonaismäärä saadaan laskemalla em. tulot yhteen.

Vuonna 2021 vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden yksikköhinta on 32.647,09 euroa oppilasta kohden ja muiden kuin vaikeimmin kehitysvammaisten vammaisoppilaiden yksikköhinta on 20.370,14 euroa. Yksityisen opetuksen järjestäjän arvonlisäverolliset 3,78 %:lla korotetut yksikköhinnat ovat vastaavasti 33.881,15 ja 21.140,13 euroa oppilasta kohti.

Pidennetyn oppivelvollisuuden lisärahoitus määräytyy varainhoitovuotta edeltävän tilastointipäivän 20.9. oppilasmäärän mukaan ja vuoden 2021 rahoituksen laskennassa on käytetty KOSKI-tietovarannosta poimittuja 20.9.2020 oppilasmääriä, jotka perustuvat 15.11.2020 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin/tallennettuihin tietoihin.

Sisäoppilaitoslisä

Jos perusopetuslain mukainen opetus järjestetään sisäoppilaitoksessa, myönnetään opetuksen järjestäjälle sisäoppilaitokseen kuuluvan majoituksen ja ruokailun saavien oppilaiden osalta rahoitusta euromäärä, joka saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 0,46 ja vuosien 2020-2022 rahoituskertoimella 1,0098 ja sisäoppilaitoksessa majoitettujen oppilaiden määrällä. Vuonna 2021 sisäoppilaitoslisä on 3.154,97 euroa oppilasta kohti ja yksityisen opetuksen järjestäjän arvonlisäverollinen yksikköhinta on 3.274,23 euroa.

Sisäoppilaitoslisä koskee kansanopistoissa järjestettävää perusopetusta ja niitä yksityisiä opetuksen järjestäjiä, jotka opetuksen järjestämisluvan perusteella järjestävät opetusta sisäoppilaitoksessa. Sisäoppilaitoslisä määräytyy varainhoitovuotta edeltävän vuoden 20.9. oppilasmäärän mukaan. Vuoden 2021 rahoituksen laskennassa on käytetty KOSKI-tietovarannosta poimittuja 20.9.2020 oppilasmääriä, jotka perustuvat 15.11.2020 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin/tallennettuihin tietoihin.

Koulukotikorotus

Yksityiselle perusopetuksen järjestäjälle, jonka perusopetuksen järjestämisluvan mukaisena erityisenä koulutustehtävänä on koulukotiopetuksen järjestäminen, myönnetään koulukotiopetusta saavista oppilaista lisärahoituksena euromäärä, joka saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 1,86 ja vuosien 2020-2022 rahoituskertoimella 1,0098 ja koulukotiopetusta saavien oppilaiden määrällä. Vuonna 2021 koulukotikorotuksen yksikköhinta on 12.757,06 euroa oppilasta kohden. Yksityisen opetuksen järjestäjän yksikköhinta on 13.239,27 euroa.

Vuoden 2021 rahoituksen laskennassa on käytetty KOSKI-tietovarannosta poimittuja 20.9.2020 oppilasmääriä, jotka perustuvat 15.11.2020 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin/tallennettuihin tietoihin.

Joustavan perusopetuksen lisärahoitus

Perusopetuslain 5 §:n mukaan kunta voi järjestää kunnan päättämässä laajuudessa perusopetuksen 7-9 vuosiluokkien yhteydessä annettavaa *joustavan perusopetuksen toimintaa*. Opetusta ja toimintaa toteutetaan pienryhmämuotoisesti osaksi koulussa ja osaksi työpaikoilla tai muissa oppimisympäristöissä ohjattuna opiskeluna. Lisäksi käytetään nuorten tukimuotoja, kuten ongelmien varhaista havaitsemista ja varhaisen puuttumisen keinoja sekä yksilöllisesti kohdennettuja tuki- ja neuvontapalveluja. Toimintaa toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä. Perusopetuksen perusrahoituksen lisäksi opetuksen järjestäjälle voidaan myöntää joustavan perusopetuksen toiminnasta aiheutuviin lisäkustannuksiin lisärahoitusta euromäärä, joka saadaan, kun joustavan perusopetuksen toimintaan osallistuvien oppilaiden määrä kerrotaan toimintaa varten oppilasta kohden määrättyllä yksikköhinnalla.

Vuodelle 2021 opetus- ja kulttuuriministeriö on valtion talousarvion rajoissa vahvistanut joustavan perusopetuksen yksikkö hinnaksi 2.829,64 euroa oppilasta kohti. Vuoden 2021 rahoituksen laskennassa on käytetty KOSKI-tietovarannosta poimittuja 20.9.2020 oppilasmääriä, jotka perustuvat 15.11.2020 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin/tallennettuihin tietoihin.

Joustavan perusopetuksen toimintaan vuonna 2021 maksetaan rahoitusta 126 kunnalle yhteensä 2078 oppilaasta.

Yksityisen opetuksen järjestäjän alkava ja laajeneva toiminta

Yksityisen opetuksen järjestäjän alkavan ja laajenevan toiminnan rahoitusta koskevaa säännöstä on tarkennettu vastaamaan vakiintunutta käytäntöä. Rahoitus myönnetään, kun järjestäjälle myönnetään järjestämislupa tai kun järjestämislupaa laajennetaan tai kun opetus laajennetaan uudelle luokka-asteelle. Rahoitusta maksetaan aloittamiskuukauden alusta sen varainhoitovuoden loppuun, jolta järjestäjälle ei makseta esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausta.

Opetushallitus kysyy rahoituksen määräytymiseen tarvittavat oppilasmääräarvio- ja oppilasmäärätoteutum tiedot opetuksen järjestäjiltä erillisillä kyselyillä.

Ulkomailla järjestettävän perusopetuslain mukaisen opetuksen rahoitus

Perusopetuslain mukaiseen ulkomailla järjestettävään opetukseen opetuksen järjestäjälle myönnetään rahoituksena euromäärä, joka saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 1,23 ja vuosien 2020-2022 rahoituskertoimella 1,0098 ja oppilasmäärällä 20.9. Yksityisen opetuksen järjestäjän yksikköhintaan lisätään arvonlisäverokorotus 3,78 %, jolloin vuonna 2021 yksityisen järjestäjän yksikköhinta 8.755,00 euroa. Oppilaskohtaista rahoitusta

voidaan korottaa tai alentaa valtioneuvoston ja opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella. Alennus tai korotus voi olla enintään 20 %.

3.3.2. Valtionavustukset

Yksityisten opetuksen järjestäjien harkinnanvaraiset avustukset

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi valtion talousarvion rajoissa myöntää harkinnanvaraista avustusta yksityiselle opetuksen järjestäjälle, jonka kustannukset ovat sille määrätyn erityisen koulutustehtävän perusteella tai muusta erityisestä syystä huomattavasti keskimääräistä korkeammat. Avustusta voidaan myöntää myös valtionosuusjärjestelmän muutosten vaikutuksen tasoittamiseen. Avustus maksetaan muun valtionosuusrahoituksen mukana kuukausittain. Harkinnanvaraisesta avustuksen hakemisesta ja hakuajasta tiedotetaan yksityisille opetuksen järjestäjille erikseen vuosittain.

3.3.3. Oppilas- ja opiskelijamäärien laskeminen

Esi- ja perusopetuksen opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoitus 2021 määräytyy edellä kerrotulla tavalla oppilasta kohden määrättyjen yksikköhintojen ja 20.9.2020 oppilasmäärän mukaan lukuun ottamatta perusopetukseen valmistavan opetuksen, aikuisten perusopetuksen ja aineopetuksen rahoitusta.

Rahoituslaissa tarkoitetun esi- ja perusopetuksen rahoituksen tarkistamisesta luovuttiin vuonna 2016 (48 a § 29.12.2016/1486), mikä tarkoittaa sitä, että rahoitus varainhoitovuodelle määräytyy varainhoitovuotta edeltäneen vuoden syyskuun 20. päivän oppilasmäärän mukaan, eikä enää kahden vuoden keskiarvona eikä rahoitusta tarkista varainhoitovuoden lopussa. Varainhoitovuoden lopussa tehtävä tarkistus päätös koskee vain lukiokoulutusta ja kunnan omarahoitusosuutta.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ja aikuisten perusopetuksessa rahoitus määräytyy edellä kuvatulla tavalla.

Tilastokeskuksen tilastointipäivän 20.9. Järjestäjä- ja oppilaitostason oppilaat ja opiskelijat -kysely on poistunut ja syksyllä 2020 esi- ja perusopetuksen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisen vuoden 2021 valtionosuusrahoituksen laskemiseen tarvittavat tiedot on poimittu KOSKI-tietovarannosta. Valtionosuusrahoituksen laskennassa käytettävän poiminnan ja raporttien tiedot perustuvat 15.11.2020 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin/tallennettuihin tietoihin. Edellä mainituista KOSKI-tiedoista on poimittu 20.9.2020 läsnäolleiden oppilaiden rahoitukseen vaikuttavat määrät, sekä aikuisten perusopetuksen kurssimäärät vuodelta 2019, aineopetuksen kurssimäärät 1.8.2019-31.7.2020 ja kustannuslaskennassa käytettävät majoitus- ja kuljetusoppilaiden määrät.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilasmäärät 20.9.2020 ja toteutuneet läsnäolokuukaudet vuodelta 2019 kysyttiin Opetushallituksen perustietokyselyssä 20.9.-30.9.2020.

Vuoden 2021 kotikuntakorvausten perusteena olevat esi- ja perusopetuksen oppilastiedot on ilmoitettu Tilastokeskuksen kotikuntakorvauskyselyssä 31.12.2019 tilanteen mukaisesti helmikuussa 2020.

Vuoden 2022 kotikuntakorvaukset määritetään KOSKI-tietovarannosta saatavien tietojen perusteella (oppilasmäärät 31.12.2020). Tieto oppilaiden kotikunnasta yhdistetään Tilastokeskuksessa väestörekisteritiedoista. Valtiovarainministeriö hoitaa jatkossakin kotikuntakorvausten keskitetyn maksatuksen.

Lisätietoja Opetushallituksessa antaa tarvittaessa Leena Matilainen puh. 029 533 1691